

נגיעות מפרשת השבוע לך לך

השבת בע"ה נקרא ונלמד (שוב) להכיר את אברהם ודרכו נלמד עלינו ועל דרך החיים המצופה מאתנו. שמו מלמד אודותיו, אברהם, אב המון גוים (יז' ה') ה' מביטח ומקיים, אלפי שנים לפני שדתות "נולדו" נאמר שאברהם יהפוך לבסיס לכולם בדיוק כפי שהתגשם, אבי האומה והיהדות אולם גם אבי המונותאיזם, רוב דתות העולם מאמינות ומכירות בו בדבקות. אברהם אבי רעיונות המוסר, עזרה לזולת, דרך ארץ, כיבוד אורחים. שילוב של גדול המאמינים עם אופי של בן אנוש, צדיק הדואג לזולת אך אינו מהסס לצאת למלחמה לא לו למען הצדק, איש אמונה שצבר בזכות אופיו הכרה והערכה עצומה אצל כל מלכי וראשי האזור בכל הציבור בארץ, בעולם ולכל הדורות מאז.

אברהם, אדם בודד בעולם של עבודה זרה ואמונות טפלות בניגוד לכל העולם, דבק באמונה בה', בניגוד לכל המוסכמות הוא קרא לאמונה בלתי מוכרת ובלתי נתפסת בימים ההם. חייו לא היו קלים בכלל, זה לא שנעשו לו לו ניסים וקסמים, הוא נאלץ לנדוד, עבר ניסיונות קשים ועמד בכולם. אברהם יצא לא רק ממולדתו אלא גם מכל אותם דפוסי מחשבה שהיו נהוגים ומקובעים בתקופתו. גדולתו של אברהם עצומה עד כדי כך שלפני שהקב"ה מחריב את סדום הוא משתף את אברהם בתוכנית, מאזין ומקבל את בקשותיו של אברהם בקשר למידת הפעולה בסדום, כמובן שהקב"ה לא זקוק ליועץ ולהמלצות אלא מעניק כבוד והערכה למאמין הגדול. חז"ל, במדרש מפרשים את הפסוק בבראשית "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, בְּהַפְרָאֵם" (ב' ד') הבראם – סיכול אותיות השם אברהם ללמדנו שלא נברא שמים וארץ אלא בעבור אברהם אבינו הצדיק.

הציווי הראשון לאברהם הוא "לך-לך" (יב' א') אברהם הוא העברי-יהודי הנודד הראשון, במהלך הספר והדורות הוא וכל צאצאיו ינדדו הרבה. מוטיב ההליכה ביהדות מופיע רבות, היהודי חייב להיות תמיד בתנועה (לא בגלל בעיית קשב וריכוז) במישור הרוחני, הליכה מחיל אל חיל מעבר ממצווה למצווה ממעשה למעשה עליה במדרגות האמונה והקדושה להבדיל מעמידה במקום, או ישיבה. אברהם מצטייר כאיש חיל, אדם צדיק וישר. המאמין הגדול אשר מלמד שניתן להיות איש צדיק ענק וגדול בשילוב עם "איש שטח". אברהם מעורב היטב בחיי היום יום בחיי הקהילה שלו הוא דואג למשפחתו לקרוביו ולסביבתו, דואג להימנע ממריבות ודוגל בשלום אולם יחד עם זאת הוא גם לוחם ללא חת למען הצדק כחיל מן השורה מצביא וטקטיקן מומחה הקורא היטב את מפת הקרב והשטח. הוא נחלץ לעזרת אחיינו לוט למרות שהתרחק ממנו, הוא אוסף קומץ מקורבים ללא ניסיון קרבי ויוצא למלחמה כנגד צבאות סדירים חזקים מיומנים מנוסים ומאומנים (בלי איומי סרק וישיבות קבינט). מלחמה בין המאמין באל אחד כנגד ארבעה מלכים מנוסים וחזקים. בצורה מחושבת הוא מחלק את הכוח שלו לכיוונים שונים. פועל בלילה ורודף אחרי האויב תוך כדי ניצחון מרשים.

במישור הגשמי הופך אברהם ל"טייקון" הוא צובר לעצמו הון ועושר רב, כך אנו לומדים כי שילוב של אמונה בקב"ה וישיבה בארץ ישראל, ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות הוא שילוב מנצח. אברהם מתחיל דרך חדשה בגיל 75, יתום, עולה חדש, פליט, בארץ שטופת אמונת אלילים. בחוסר כל, תוך התמודדות במלחמת הישרדות, עובר תקופות של רעב, נשוי באושר אולם מוטרד שאין לו ילדים. בזכות אמונתו מצבו התייחס לטובה כשהוא הופך לעשיר מופלג אדם מוערך מכובד מקובל ונחשב בקרב כל מלכי ועמי האזור אך למרות כל ההצלחות שלו הוא נשאר צנוע ועניו איש חסד הדואג לכולם ועל כן זוכה לברכות ואיחולים מהקב"ה עבורו ועבור זרעו לדורי דורות.

לאור האמור יש בסיס גדול לכך שאברהם ואנו בזכותו זוכים לשתי הבריתות החשובות והמשמעותיות לעם ישראל עם הקב"ה - ברית בין הבתרים, הבטחת ה' לאברהם ולזרעו הרב לרשת ולהתנחל בארץ והברית השנייה, ברית המילה הייחודית לעם ישראל לאורך כל הדורות. אברהם מוצג כבן אנוש, יש המפרשים שטעה כשהכשיל את אשתו כשמסרה לפרעה והן בעצם ירידתו למצרים, היה עליו לסמוך על הקב"ה שיציל אותו ואת אשתו, אולם "טעויותיו" האנושיות נמדדות ומתגמדות כנגד מעשיו ופעולותיו למען הכלל וכפי שקהלת אמר "פִּי אֶדְבָר אֵין צְדִיק פְּאָרְץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יִקְטָא" (ז' י') ובע"ה שנזכה שנלך גם אנו מחיל אל חיל ובמינימום טעויות ...

שבת שלום